

05 juli 2015, 14e zondag door het jaar
Voorganger: Joost Koopmans OSA

'Vertrouwen verbindt, wantrouwen breekt af'.

Profetenkost

*Toen sprinkhanen onze stad bezetten,
geen melk meer in huis kwam, en de krant stikte,
opende men de kerkers, liet de profeten vrij.
Nu trokken zij door de straten, 3800 profeten.
Ongestraft mochten zij spreken, zich rijkelijk tegoed doen
aan dat springende, grauwe beleg, dat wij de plaag noemden.
Wie had iets anders verwacht.*

*Zodra we weer melk kregen, en de krant herademde,
vulden de profeten de kerkers.*

(Günther Grass)

Lezing: Ezechiël 2, 2-5

In die dagen kwam de Geest over mij en sprak tot mij. Hij deed mij recht overeind staan en ik hoorde hoe Hij tot mij sprak. Hij zei: 'Mensenzoon, Ik zend u tot de kinderen van Israël, tot dat opstandige volk dat zich tegen Mij verzet; zij en hun voorvaderen hebben opstand tegen Mij gepleegd tot op deze dag toe. Het is een nukkelig en weerbarstig volk. Tot hen zend Ik u en u zult tot hen zeggen: Zo spreekt God de Heer. En of zij nu luisteren of niet - het is een opstandig volk - zij zullen weten dat er een profeet in hun midden is.'

Evangelie: Marcus 6, 1-6

In die tijd ging Jezus vandaar weg om zich naar zijn vaderstad te begeven en zijn leerlingen gingen met Hem mee.

Toen het sabbat was begon Hij te onderrichten in de synagoge. De talrijke toehoorders vroegen verbaasd: 'Waar heeft Hij dat vandaan? En wat is dat voor een wijsheid die Hem geschonken is? En wat zijn dat voor wonderen die zijn handen verrichten?'

Is dat niet de timmerman, de zoon van Maria en de broeder van Jacobus en Jozef en Judas en Simon? En wonen zijn zusters niet hier bij ons?' En zij namen er aanstoot aan.

Maar Jezus sprak tot hen: 'Een profeet wordt overal geëerd behalve in zijn eigen stad, bij zijn verwanten en in zijn eigen kring.' Hij kon geen enkel wonder doen, behalve dat Hij een klein aantal zieken genas die Hij de handen oplegde. Hij stond verwonderd over hun ongelooft. Jezus ging rond door de dorpen in de omtrek, waar Hij onderricht gaf.

Overweging

Ziet u ook al de koppen in de krant staan, als dit verhaal zich in onze tijd had afgespeeld: "Beroemde profeet bezoekt eigen dorp en valt door de mand!"

Dorpsgenoten vertellen de aanwezige journalisten over de timmerman, de zoon van Maria, die elders veel opzien baart, maar thuis weinig voor elkaar krijgt.

Er is sprake van weerstand, agressie, uitstoting van Jezus van Nazareth. De aanvankelijke verbazing om zijn wijsheid en daden, slaat om in aanstoot: 'Wat verbeeldt hij zich wel? Laat hij niet zo raar doen, laat hij zich houden aan onze dorpsgeest, en ons niet belachelijk maken!"

Die geest van 'doe maar gewoon dan doe je al gek genoeg', is een geest van alle tijden. Je bent en blijft altijd die broer, die zus, die zoon of dochter die nooit eens....

Oude beeldvorming. Mensen moeten in het hokje blijven dat wij voor hen getimmerd hebben. Zo houdt de samenleving als geheel, allerlei groeperingen van zich af of door allerlei vooroordelen: de buitenlanders, de vluchtelingen, de homo's, de jongeren, noem maar op. Hier in Brabant zeggen we: "wa den boer niet kent, dat vrit ie nie".

Het Evangelie verhaal zelf noemt het een kwestie van wantrouwen", ze vertrouwen Jezus niet. Met vertrouwen staat of valt alles. Het kan gerust wel eens schuren en botsen, maar als wantrouwen de overhand krijgt, wordt menselijk samenleven onhoudbaar en begint het afstoten: 'ze namen aanstoot aan Hem'

Jezus zelf reageert heel duidelijk: profeten moeten het in eigen kring ontgelden, daar wringt de schoen! Hierop precies rijmt de tekst van Ezechiël over de hardhoofdigheid van de kinderen van Israël: de waarheid van profeten wil niet gehoord worden. Profeten stuiten op dovemansoren, maar dat is voor hen nog geen reden om niet op pad te gaan.

Waar zit hem dat nou in, die agressie tegen profeten?

De bekende Duitse schrijver Günther Grass (april jl. gestorven) zegt in zijn gedicht vóór op deze pagina, dat het een kwestie is van zelfbehoud. We willen onze gevestigde positie, ons hebben en houden, onze belegde boterham niet in gevaar brengen. Als die bedreigd worden, moet de tegenspraak van profetische mannen en vrouwen voor bijv. een andere economie, een ander omgaan met de schepping of 'deze kerk anders' overstemd worden.

Jezus gaat met zijn opponenten niet in discussie. Hij betaalt hun wantrouwen niet met gelijke munt. Het vijandige klimaat maakt het hem eenvoudigweg moeilijk om heilzaam aanwezig te zijn (: Hij kon geen enkel wonder doen'..) Hij verbaasde zich over hun gebrek aan vertrouwen en trok verder naar de dorpen in de omgeving.

Ja: Jezus en zijn dorpsgenoten ze zijn vervreemd van elkaar. De dorpsgenoten willen het dus houden bij wat ze hebben en Jezus leefde voorbij aan de grenzen en zag het komen van Gods koninkrijk. De uit het veld geslagen dorpsbewoners stellen wel de goede vraag: "Waar heeft hij dat vandaan?" Wij, de lezers van het Marcus evangelie hebben het al gehoord. O.a. bij Jezus' doop in de Jordaan. "Hij spreekt en handelt uit kracht van Gods Geest". Net zoals we zojuist lasen bij de profeet Ezechiël: "In die dagen kwam Gods Geest over mij, waardoor ik recht overeind kwam te staan ..."

Het is de Geest die levend maakt, en die ook jou en mij doen opstaan en laten geloven in eigen kracht.

In het laatste nummer van Augustijns Forum kun je in het interview met jongeren lezen waarom ze graag naar deze kerk komen: omdat je hier niet terecht wordt gewezen, maar uitgenodigd om op een positieve manier naar jezelf te kijken: van daaruit kun je meewerken aan een nieuwe hemel en nieuwe aarde.

En zo is het ook: laat je niet ontmoedigen als je tegen wantrouwen aanloopt. Neem een voorbeeld aan de profeet van Nazareth: hij was maar een timmerman.

Jazeker, hij is de bouwer van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. 'de zoon van Maria': jazeker, van haar leerde hij wat vertrouwen is. 'Zijn broers en zussen wonen hier bij ons': nou en of, hij heeft niets anders dan broers en zussen. Bij hem tellen de banden van het bloed niet meer.

Dus ook jij mag je een broer of zus van Jezus weten, en God heeft niets liever dan dat je in zijn voetsporen treedt. Of je nu een arbeider bent of een zakenman, een hetero of een homo, een jongere of een grijsaard: geloof in de kracht van de Geest die ook jou opricht en je tot een kleine profeet wil maken die wonderen van het gewone kan verrichten: een beetje moed aan moedelozen, het opnemen voor hen die worden buitengesloten, luisteren naar de wetten van de natuur, speuren naar de tekenen van de tijd, en die tot klinken brengen!